

**Suomen Perusta -ajatuspajan lausunto eduskunnan tulevaisuusvaliokunnalle asiasta: HE 99/2025 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026**

<https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+99/2025>

Kysymys: Valiokuntaa kiinnostaa kuulla ajatuspajojen ideoita siitä, miten voitaisiin paremmin ja systemaattisemmin seurata ja arvioida budjetissa tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta?

Budjetissa tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuuden seuraaminen ja maahanmuutto

Suomen Perusta -ajatuspaja on erikoistunut maahanmuuton julkisen talouden vaikutusten tutkimiseen.

Aihe on oleellinen, sillä Suomeen muuttaa tällä hetkellä enemmän ihmisiä kuin koskaan (Vieraskielisten määrä nousi vuonna 2024 lähes 52 000 hengellä kun kotimaisten kielten puhujien määrä väheni samaan aikaan lähes 20 000 hengellä). Vieraskielisen väestön määrä on noussut jo yli 600 000 henkeen, joka on yli kymmenen prosenttia maan väestöstä. Pääkaupunkiseudulla vieraskielisten osuus on jo Helsingissä 20 %, Espoossa 25 % ja Vantaalla noin 30 %.

Maahanmuutolla on erittäin suuri vaikutus valtiontalouteen, sillä muuttajat käyttävät keskimäärin enemmän julkisia palveluita ja saavat tulonsiirtoja kuin maksavat veroja. Valtaosa maahanmuutosta siis lisää julkisen talouden kestävyysvajetta.

Suurimmat maahanmuuton julkisen talouden vaikutukset eivät löydy eriteltyinä budjettikirjasta maahanmuuton menoiksi, sillä ne käsittävät edellä mainittuja veroihin ja julkisten palveluiden käyttöön liittyviä vaikutuksia. Valtion talousarviossa päätetään myös suorista maahanmuuttajien kotouttamiseen käytettävistä menoista sekä maahanmuuton määrään vaikuttavista toimenpiteistä, kuten kiintiöpakolaisten määrästä sekä työperäisen- ja opiskelumaahanmuuton edistämiseen liittyvistä hankkeista.

Seuraavassa muutama ajatus siitä, miten talousarviossa maahanmuuttoon liittyvien toimenpiteiden vaikuttavuutta olisi mielekästä tarkastella.

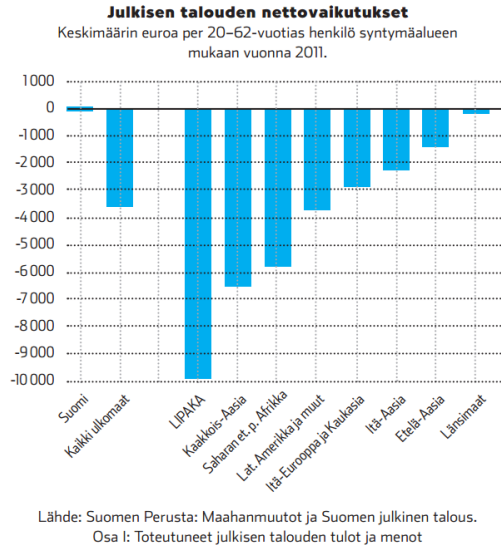
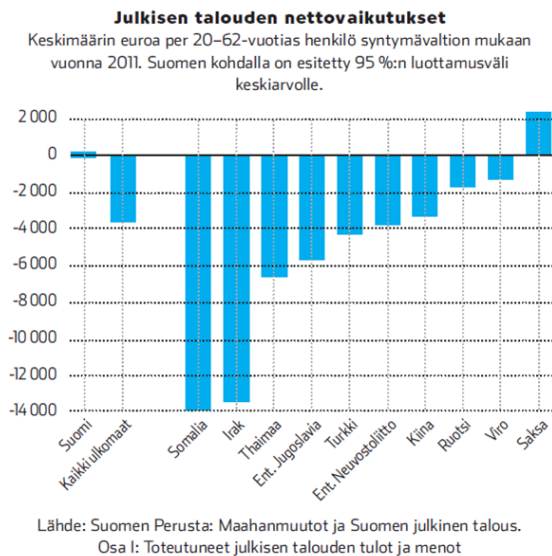
Työperäinen maahanmuutto

Valtio käyttää resurssejaan työperäisen maahanmuuton lisäämiseen monenlaisten projektien kautta. TEM:in sivulla todetaan, kuinka: ”Uudistetulla Talent Boost -ohjelmalla hallitus edistää osaajien saatavuutta, panostaa maakuvatyöhön ja sujuvoittaa oleskelulupaprosesseja. Kansainvälisen rekrytoinnin toimia kohdennetaan tehokkaasti Intiaan, Brasiliaan, Vietnamiin ja Filippiineihin uudella kumppanuusmallilla tarpeisiin sopivien rekrytointien lisäämiseksi.”

Samaan aikaan Orpon hallitusohjelmassa on linjattu, että ”Työperäisen maahanmuuton on vahvistettava julkista taloutta”. Kysymys kuuluukin, että seurataanko tämän tavoitteen toteutumista millään tavalla?

Maahanmuuton julkisen talouden vaikutuksia voidaan tutkia vähentämällä maahanmuuttajien maksamista veroista näiden käyttämät julkiset palvelut ja saamat tulonsiirrot. Kokonaiskuvaa voidaan vielä täydentää ottamalla huomioon mahdolliset perheen yhdistämiset ja toisen polven maahanmuuton vaikutukset.

Suomen Perustan Tilastokeskuksen rekisteriaineistoihin perustuvien tutkimusten (Salminen 2015 / 2019) mukaan vain harva maahanmuuttajaryhmä maksaa keskimäärin enemmän veroja kuin käyttää julkisia palveluita ja saa tulonsiirtoja. Länsimaista tulevat maahanmuuttajat ovat julkisen talouden vaikutuksiltaan keskimäärin suunnilleen samanlaisia kuin suomalaiset, mutta muualta maailmasta tulevien maahanmuuttajien aiheuttama julkisen talouden vaikutus ovat keskimäärin negatiivinen.

Voidaankin todeta, että olemassa olevan tutkimustiedon valossa Euroopan ulkopuolelta tulevan maahanmuuton lisäämiseen käytettyjen varojen vaikuttavuus ei siis ole julkisen talouden vahvistamisen suhteen pelkästään heikko, vaan päinvastoin negatiivinen.

Humanitaarinen maahanmuutto

Suomi ottaa vuosittain 500 kiintiöpakolaista, joihin menevistä suorista kuluista päätetään budjetissa. Tämä on vain pieni osa humanitaarisesta maahanmuutosta. Talousarviossa päätetään myös mm. humanitaarisen katastrofiavun määrästä. Mikäli kiintiöpakolaisten vastaanottamisen tarkoitus on hädänalaisten auttaminen, niin vaikuttavuuden seuraamiseksi olisi oleellista tarkastella sitä, mitä kiintiöpakolaisten vastaanottaminen kokonaisuudessa maksaa ja minkälaista auttamista samalla summalla voisi tehdä esimerkiksi pakolaisleireillä.

Taulukko 1: Elinkaarivaikutukset 20–24-vuotiaana Suomeen muuttaville Irakissa ja Somaliassa syntyneille. Verrokkina Suomessa syntyvät kantaväestön henkilöt, joiden ennusteiden keskiarvo on nolla euroa. Elinkaarivaikutusten ennusteiden keskiarvot (odotusarvot) sekä keskihajonnat. Luvut ovat euroa per henkilö vuoden 2015 euroissa.

Syntymävaltio	Ilman lasten vaikutuksia:		Lasten vaikutukset mukana:	
	Keskiarvo (€)	(Keskihajonta (€))	Keskiarvo (€)	(Keskihajonta (€))
Irak	-690 000	(623 000)	-844 000	(1 227 000)
Somalia	-951 000	(801 000)	-1 343 000	(1 769 000)
<i>Suomi</i>	0	(898 000)	–	(–)

Suomen Perustan tutkimusten (Salminen 2019) mukaan Irakista tuleva turvapaikanhakija aiheuttaa koko elinkaarensa aikana noin -700 000 euron negatiivisen julkisen talouden vaikutuksen ja Somaliasta tulevan muuttajan osalta luku on lähes miinus miljoona euroa. Mikäli toisen sukupolven vaikutus otetaan huomioon, on luku Irakista tulevan osalta yli -800 000 euroa ja Somaliasta tulevan noin -1,3 miljoonaa euroa.

Jos verrataan, miten hädänalaisten auttamiseen käytettyjä resursseja voitaisiin käyttää vaikuttavammin, niin voidaan todeta, että yhdestä humanitaarisesta maahanmuuttajasta koko tämän elinkaaren aikana Suomen julkiselle taloudelle aiheutuvilla nettokuluilla saataisiin tuplattua satojen pakolaisleirillä olevien ihmisten elämiseen menevät resurssit vuodeksi.

Yhteenveto

Maahanmuutto Suomeen on ennätyksellisen suurta, ja sillä on merkittävä vaikutus valtiontalouteen. Maahanmuuttoon liittyvät budjettipäätökset eivät kuitenkaan palvele niiden julki esitettyjä tavoitteita julkisen talouden vahvistamisesta tai tehokkaasta auttamisesta, mikä on osoitettavissa selvästi rekisteriaineistoihin perustuvista tutkimuksista, jotka käsittelevät maahanmuuton julkisen talouden mittareita tai verrattaessa sitä, miten paljon tehokkaampaa auttaminen olisi esimerkiksi pakolaisleireillä.

Mitä saa 1,3 miljoonalla eurolla?

Palkattua vuodeksi **13** poliisia,
21 opettajaa tai **25** sairaanhoitajaa.

Tuplattua **500** pakolaisleireillä elävän
ihmisen elämisen resurssit vuodeksi.

TAI

Katettua **YHDEN** 20-24 -vuotiaan Somaliasta tulevan maahanmuuttajan Suomen julkiselle taloudelle aiheuttamat kulut koko tämän eliniän ajalta.

Taulukko 1: Elinkaarivaihtelut 20-24-vuotiaiden Suomen maahanmuuttajien elämänsä aikana. Vertailuna Suomessa syntynyt kansalainen henkilö, jolla on sama elämänsä aikana. Elinkaarivaihtelut esitetään keskimääräisenä elämänsä aikana per henkilö vuodeksi 2015 euroina.

	Ilman maahanmuuttoa	Maahanmuuttoa
Syntyneille	Keskiv. (€)	Keskiv. (€)
Irak	-496 000	-621 000
Somalia	-451 000	-601 000
Suomi	0	-588 000

Lähde: Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous:
Osa 2 Elinkaarivaihtelut Suomi, Irak ja Somalia - Suomen Perusta 2019

SUOMEN PERUSTA

Helsingissä 13.10.2025

Simo Grönroos

Suomen Perusta -ajatuspaja

toiminnanjohtaja

040 664 9017 / simo.gronroos@suomenperusta.fi

Lähteet:

Samuli Salminen: Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous - Osa I: Toteutuneet julkisen talouden tulot ja menot, Suomen Perusta 2015 / 2019

<https://www.suomenperusta.fi/maahanmuutot-tutkimus-osa-1/>

Samuli Salminen: Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous: Osa 2: Elinkaarivaikutukset: Suomi, Irak ja Somalia, Suomen Perusta 2019

<https://www.suomenperusta.fi/julkaisu/maahanmuutot-ja-suomen-julkinen-talous-osa-2-elinkaarivaikutukset/>

Simo Grönroos: Humanitaarisen auttamisen reformi, Suomen Perusta 2019

<https://www.suomenperusta.fi/julkaisu/humanitaarisen-auttamisen-reformi/>

TEM: Orpon hallituksen työperäisen maahanmuuton toimet

<https://tem.fi/orpon-hallituksen-tyoperaisen-maahanmuuton-toimet>

Vahva ja välittävä Suomi – hallituksen visio

<https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#/>

The Fiscal Effects of Immigration in Finland - The results are consistent with well-known Danish and Dutch studies.

<https://suomenperusta.substack.com/p/the-fiscal-effects-of-immigration>